

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

31 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Covalenco Elena,

judcători – Guzun Ion și Diaconu Iurie,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de Gangan Ion, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 noiembrie 2017,

Termenul de examinare a cauzei:

- instanța de recurs în anulare: 23.07.2018 – 31.10.2018.

C O N S T A T Ă :

1. Avocatul Radu Ștefan Patrașanu în interesele petiționarului Rusu Victor a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, plângere în temeiul art. 313 Cod de procedură penală, prin care a contestat ordonanța din 17.10.2016, emisă de către procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și cauze Speciale, N. Dumbrăveanu, potrivit căreia a fost scos de sub urmărire penală cet. Gangan Ion pe motiv că acțiunile acestuia nu întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal.

2. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 14 aprilie 2017, a fost respinsă ca neîntemeiată, plângerea avocatului Radu Ștefan Patrașanu în interesele petiționarului Rusu V., depusă în baza art. 313 Cod de procedură penală, împotriva ordonanței procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și cauze Speciale, N. Dumbrăveanu din 17.10.2016.

3. Nefiind de acord cu încheierea nominalizată, avocatul Beruceașvili Andrei în interesele petiționarului Rusu Victor a declarat recurs, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă plângerea, menționând că procurorul nu a întreprins toate măsurile în vederea stabilirii adevărului, iar probele administrate în cadrul urmăririi penale denotă că infracțiunea a fost comisă de un grup de persoane compusă din Moțpan Ion și Gangan Ion. Partea vătămată a avut încredere în Gangan Ion și de la el primea informații vădit eronate referitor la loturile de pământ și anume, lui Gangan i-au fost transmiși banii.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07.11.2017, a fost admis recursul declarat de către avocatul Beruceașvili Andrei în interesele petiționarului Rusu Victor, casată încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 14 aprilie 2017, declarată nulă ordonanța procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și cauze Speciale, N. Dumbrăveanu din

17.10.2016, cu remiterea materialelor cauzei procurorului pentru reluarea urmăririi penale și lichidarea încălcărilor depistate ale drepturilor și intereselor petiționarului, menționate în partea descriptivă a deciziei și să examineze plângerea în raport cu încălcările constatate, iar în dependență de circumstanțele stabilite în urma acțiunilor procesuale efectuate în cadrul urmăririi penale, să adopte o hotărâre legală, întemeiată și motivată.

4.1. Verificând legalitatea și temeinicia încheierii contestate, instanța de recurs a considerat că au fost constatate suficiente temeuri de fapt și de drept, pentru a remite materialele cauzei date în adresa procurorului, pentru înlăturarea încălcărilor admise la examinarea plângerii, or, procesul penal efectuat în prezenta cauză, are un caracter incomplet și neobiectiv, organul de urmărire penală la examinarea plângerii nu a cercetat cauza complet, multiaspectual și obiectiv, lucru care a afectat dreptul petiționarului Rusu Victor, la un proces echitabil.

Instanța de recurs a relevat că, instanța de fond, dispunând respingerea plângerii în interesele lui Rusu Victor, nu a dat o apreciere corectă, obiectivă și multilaterală tuturor acțiunilor efectuate de către organul de urmărire penală, or, în opinia instanței de recurs, încheierea recurată are un caracter superficial, fără a se ține cont de faptul că organul de urmărire penală, nu a întreprins toate măsurile de rigoare întru verificarea și elucidarea tuturor motivelor invocate de către petiționar, or, în cazul respectiv, s-a ținut cont de sentința Judecătorei Ungheni din 04.04.2017, prin care Moțpan Ion a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, pentru faptul deposedării mijloacelor bănești care aparțineau lui Rusu Victor.

De asemenea, organul de urmărire penală nu a verificat și elucidat pe deplin toate circumstanțele cauzei, or, în acest sens, urmează a fi verificate necesitatea și oportunitatea audierii martorilor audiați în cadrul cercetării judecătorești la Judecătoria Ungheni, de vreme, ce aceste declarații pot interveni, în coroborare cu alte materiale administrate în prezenta cauză, pentru adoptarea unei soluții la caz, care ar elucidă concret circumstanțele cauzei, astfel încât în urma studiului lipsa acestora denotă caracterul contradictoriu celor constatate de către procuror, nefiind clară soluția adoptată de către acesta, care nu a înlăturat divergențele dintre declarațiile petiționarului Rusu Victor, care a susținut poziția sa și celelalte probe administrate la caz, în raport cu celelalte probe administrate la caz, dar și care ar urma să fie administrate.

Instanța de recurs a reținut, că urmează a se verifica prin prisma altor probe, dar și de a fi efectuate alte acțiuni procesuale, în vederea confirmării celor invocate supra și de petiționar, de vreme ce la etapa actuală, urmărirea penală are un caracter incomplet și contradictoriu, în situația în care există unele probe și declarații, care infirmă concluzia adoptată de către procuror, astfel că în asemenea situații procurorul urma să dispună efectuarea unor acțiuni în vederea excluderii acestor divergențe.

Prin urmare, concluziile procurorului cu privire că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, sunt totalmente pripite și neîntemeiate, iar procurorul nu a motivat această concluzie, de vreme ce, atât Rusu Victor, cât și alți martori au confirmat că au transmis mijloace bănești nemijlocit lui Gangan Ion.

De asemenea, instanța de recurs a relevat, că acțiunile procurorului urmau a fi îndreptate doar spre elucidarea celor invocate de către petiționar, astfel să dispună efectuarea și administrarea de alte probe care să adeverească cele descrise de către petiționar.

În opinia instanței de recurs aprecierea neobiectivă și examinarea superficială a plângerii petiționarului, asupra căreia organul de urmărire penală nu s-a expus integral, generează încălcarea dreptului asupra unui proces echitabil garantat de art. 19 Cod de procedură penală și art. 6 CEDO.

5. Hotărârea menționată, în temeiul art. 466 alin. (4) Cod de procedură penală, a devenit irevocabilă la data pronunțării.

6. Nefiind de acord cu decizia, petiționarul a declarat recurs în anulare, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei hotărâri, prin care plângerea petiționarului Rusu V. să fie respinsă ca tardivă și inadmisibilă.

În motivarea cererii de recurs în anulare invocă următoarele:

- instanța de recurs (Curtea de Apel Chișinău), examinând recursul avocatului Andrei Beruceașvili în interesele lui Rusu Victor și-a depășit în mod vădit competențele, admițând spre examinare plângerea depusă tardiv fără a motiva acest lucru și în lipsa nemijlocită a cauzei penale (care se afla în procedura Judecătoriai Ungheni și Curții de Apel Bălți), ceea ce face imposibilă efectuarea unei concluzii obiective cu privire la probele ce stau la baza vinovăției sau nevinovăției lui Ion Gangan;

- conform pct. 17-19, 23-25 din motivarea deciziei contestate, în conținut, se face referire la omisiunea procurorului de a înlătura divergențele dintre declarațiile constatate la judecarea cauzei în fond (adică ulterior finisării urmăririi penale), făcându-se referire la sentința Judecătoriai Ungheni din 14.04.2017, iar acest lucru ar putea fi înlăturat prin audiere repetată și efectuarea confruntărilor, ceea ce vădit nu corespunde fazei procesuale și procesual nu ar fi posibil;

- conform art. 101 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură penală, reprezentantul organului de urmărire penală sau judecătorul apreciază probele conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege. Nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită pentru organul de urmărire penală sau instanța de judecată. Instanța de judecată este obligată să pună la baza hotărârii sale numai acele probe la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. În această ordine de idei, consideră că, Curtea de Apel Chișinău, examinând o cauză în ordinea art. 313 Cod de procedură penală, nu ar avea competențe în vederea impunerii procurorului unei aprecieri subiective despre vinovăția sau nevinovăția persoanei, doar în baza

plângerii unui petiționar, cu încălcarea tuturor fazelor procesului penal, acest lucru fiind de competența doar a procurorului la faza de urmărire penală sau judecătorului care judecă cauza, prin ce ar fi asigurată coraborarea puterilor în stat și principiul nemijlocirii în ceea ce ține de aprecierea probelor puse la baza unei hotărâri judecătorești;

- mai mult, declarațiile inculpatului incluse în sentința Judecătoriei Ungheni din 14.04.2017 nu pot fi considerate drept notorii și nu pot fi puse la baza unei Decizii în ordinea art. 313 Cod de procedură penală, întrucât inculpatul nu dă declarații sub jurământ și nu poartă răspundere penală pentru declarații mincinoase, iar dacă acesta ar dori, nimeni nu-l împiedica să depună separat o plângere organului de urmărire penală în condițiile prevăzute de lege, ca să fie verificată separat implicarea sa pe cazul dat;

- respectiv, consideră eronate concluziile instanței de recurs în ce privește înlăturarea unor divergențe formate în rezultatul aprecierii probelor dintre petiționar și două instanțe diferite: părerea lui Rusu Victor și apărătorul său, procurorul - la faza urmăririi penale și judecătorul primei instanțe - la judecarea cauzei în fond și considerăm că decizia contestată reprezintă o imixtiune gravă în actul de justiție;

- un alt aspect pe care îl consideră viciat în mod vădit prin hotărârea contestată, constă în aceea că ca efect al acestei hotărâri, nu va putea beneficia de triplul grad de jurisdicție, așa cum se cuvine în cadrul unui proces contradictoriu, iar constatările deja făcute prin hotărârea definitivă contestată ar duce la condamnarea sa inevitabilă doar ca efect al puterii lucrului judecat și doar în baza părerii subiective a petiționarului Rusu Victor și a apărătorului său;

- pe lângă aceasta, în cursul examinării procesului penal în privința sa, au fost admise erori ireparabile și anume, după cum a menționat anterior, după scoaterea sa de sub urmărire penală, pe cauza dată a depus declarații în calitate de martor. În conformitate cu art. 90 alin. (3) pct. 8) Cod de procedură penală, persoana față de care există anumite probe că a săvârșit infracțiunea ce se investighează nu poate fi ascultată în calitate de martor, iar în conformitate cu prevederile art. 251 alin. (2) Cod de procedură penală, încălcarea prevederilor legale referitoare la competență după materie sau după calitatea persoanei, la sesizarea instanței, la compunerea acesteia și la publicitatea ședinței de judecată, la participarea părților în cazurile obligatorii, la prezența interpretului, traducătorului, dacă sânt obligatorii potrivit legii, atrage nulitatea actului procedural.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, persoanele menționate la art. 401 alin. (1) pct. 2) și 3), precum și în numele acestor persoane, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare

împotriva hotărârii judecătorești irevocabile, după epuizarea căilor ordinare de atac.

Art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise doar la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Prin urmare, normele de drept nominalizate prescriu, în mod expres că, pot fi atacate cu recurs în anulare doar hotărârile judecătorești, prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea II ale Codului de procedură penală - adică calea apelului și recursului ordinar.

Analizând dispozițiile legale expuse mai sus în raport cu speța dată, rezultă că decizia instanței de recurs din 07.11.2017, adoptată în ordinea reglementată de art. 313 Cod de procedură penală, nu cade sub incidența categoriilor de hotărâri irevocabile prevăzute de art. 452 alin. (1) ce pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție.

Astfel, rezultă că recursul în anulare declarat în speță în aspectul vizat, adică fiind declarat împotriva unei hotărâri judecătorești irevocabile, dar prin care nu a fost soluționat fondul cauzei penale, nu are suport legal.

Conform art. 456 alin. (1) și art. 432 alin. (2) pct. (1) Cod de procedură penală, instanța decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul când recursul nu îndeplinește cerințele de conținut, situație ce persistă în cauza dată.

8. În conformitate cu art. art. 432 alin. (2) pct. 1) și 456 alin. (1) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de Gangan Ion, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 noiembrie 2017, din motiv că nu îndeplinește cerințele de conținut.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **31 octombrie 2018**.

Președinte:

Covalenco Elena

Judecători:

Guzun Ion

Diaconu Iurie